



Initiatiefadvies

De gewest- en grensoverschrijdende aspecten van de gezondheidszorg in het kader van de 6^{de} Staatshervorming

Aanvraag behandeld door	WG Sociale zaken, Raad van Bestuur
Aanvraag behandeld op	2 februari 2017
Initiatiefadvies uitgebracht door de Plenaire zitting op	13 maart 2017

Vooraf

De 6^{de} Staatshervorming voorziet de overheveling naar de Gemeenschappen en Gewesten van diverse bevoegdheden op het vlak van tewerkstelling, gezondheidszorg, bijstand aan personen en kinderbijslag.

Op het vlak van gezondheidszorg en bijstand aan personen met een handicap heeft dit betrekking op verschillende voorzieningen, zoals bepaalde terugbetalingen van de ziekteverzekering in het gebied van de ouderenzorg of revalidatieverstrekingen, bepaalde elementen van de dagprijs van ziekenhuizen, alsook van de prestaties ten behoeve van personen met een handicap.

De Raad wou weten of, bij de voorbereiding van deze overhevelingen, de aspecten van interregionale mobiliteit voldoende in aanmerking werden genomen ; deze in principe technische aspecten vormen voor het Brussels Gewest immers een grote uitdaging, zowel vanuit het oogpunt van de patiënten en sociaal verzekerden, als vanuit het oogpunt van de zorgverleners. In dit geval zou de interregionale mobiliteit heel in het bijzonder vanuit twee aspecten moeten worden bekeken : de zorgen die worden verstrekt aan patiënten die in een ander Gewest zijn gedomicilieerd (pendelmobiliteit) en de patiënten die tijdens een behandeling hun domicilie van het ene Gewest naar het andere overbrengen (residentiële mobiliteit).

Advies

Omwille van zijn geografische ligging, zijn rol van hoofdstad en economische pool en als zetel van heel wat internationale instellingen doorkruisen zeer vele grensoverschrijdende en gewestoverschrijdende stromen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad is zich ervan bewust dat dit thema zeer belangrijk is en dat men dringend tot een coherent, inclusief en geïntegreerd model van het efficiënt en verantwoordelijk beheer moet komen van de gezondheidsvoorzieningen, die in het kader van 6^{de} Staatshervorming werden geregionaliseerd. Daarom heeft hij zich gebogen over de problematiek van de grensoverschrijdende en gewestoverschrijdende aspecten die de regionalisatie van deze bevoegdheid met zich meebrengt, en heeft hij naar deskundigen ter zake geluisterd.

Op basis van deze werkzaamheden wil **de Raad** de Regering erop wijzen dat er dringend moet worden overgegaan tot een volledige diagnose van de uitdagingen die deze grensoverschrijdende en gewestoverschrijdende stromen met zich kunnen meebrengen, teneinde op korte termijn tot operationele oplossingen te komen. **De Raad** herinnert immers eraan dat de bevoegdheden op het vlak van gezondheidszorg op 31 december 2018 effectief zullen worden overgeheveld.

Om te voorkomen dat deze overheveling een teruggang van de rechten van de Brusselse patiënten met zich zou meebrengen, roept **de Raad** de Regering op om de uitwerking van operationele pistes die de problematiek van de grensoverschrijdende en gewestoverschrijdende aspecten van de gezondheidszorg doeltreffend kunnen beantwoorden, op de aangewezen niveaus op de agenda te plaatsen, waarbij het belang van de patiënt centraal in de beraadslaging wordt geplaatst.

De Raad herhaalt dat er momenteel Europese regels bestaan die de samenwerkingsakkoorden tussen Lidstaten regelen voor de terugbetaling van de gezondheidszorgen van burgers die zich in een andere Lidstaat van de Europese Unie gaan laten verzorgen.

De Coördinatieverordening waarborgt immers dat Europese burgers, wanneer ze zich binnen de Europese Unie verplaatsen, hun rechten op gezondheidszorgen bewaren. Deze verordening bepaalt de toegankelijkheid en de financiering van de zorgen. Deze regels zijn enkel van toepassing in het kader van grensoverschrijdende stromen ; men moet dus intracommunautaire en interregionale samenwerkingsakkoorden voorzien, die zijn geïnspireerd op de akkoorden die op Europese schaal worden gesloten. **De Raad** hoopt inderdaad dat de gewestelijke stelsels, zowel vanuit de invalshoek van de toekenning als van de inhoud, niet zodanig van elkaar zullen beginnen afwijken dat men tussen de Belgische Gewesten net zo ingewikkelde regels als tussen de Europese Lidstaten zou moeten voorzien. Hij benadrukt dat binnen de Unie zelf de communautaire regels wedijveren met gewestelijke akkoorden die eenvoudiger zijn in hun ontwerp, zoals het Noordse Verdrag.

De Raad wenst dat er tussen de gemeenschappen samenwerkingsakkoorden worden uitgewerkt, opdat de Belgische patiënten over hun vrijheid zouden kunnen blijven beschikken voor wat de keuze van de zorginstellingen betreft. Het is belangrijk om erop toe te zien dat de regionalisatie van de gezondheidszorgen de mobiliteit van de begunstigden niet in de weg staat.

Naast de rechtsregels wil **de Raad** dat er op het nationaal vlak een interoperabiliteit bestaat tussen de informaticasystemen van de verschillende zorgverleners doorheen het systeem e.health. Hiertoe moeten de computerprogramma's normen en standaarden worden opgelegd en moet een onderlinge verbinding tussen de verschillende gewestelijke netwerken de zorgverleners in staat stellen om kwaliteitsvolle zorgen te verstrekken, ongeacht de plaats waar de patiënt in België verblijft, en ongeacht waar het medisch of farmaceutisch dossier zich bevindt.

De Raad herhaalt dat het voor de ontwikkeling van de gezondheidssector, die een belangrijke economische sector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormt, belangrijk is om dit beleid zo vlug mogelijk op de agenda te plaatsen.

De Raad herhaalt dat deze sector de tweede leverancier van bezoldigde tewerkstelling in het Brussels Gewest is (64.000 banen in 2013). Deze is op nationale schaal met 1,2% toegenomen¹. Aan dit getal dient men ongeveer 9000 zelfstandige zorgverleners toe te voegen. De bevolkingstoename, de vergrijzing, en op een algemene wijze de evolutie van de verwachtingen van de bevolking op het vlak van gezondheid en welzijn, zullen een grotere vraag naar diensten met zich meebrengen in deze sector die men als strategisch mag bestempelen, ook al is de vergrijzingstendens in Brussel minder uitgesproken dan in de andere twee Gewesten.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een groot zorgcentrum, dat een patiëntenbestand over de grenzen van het Gewest heen aantrekt. De ontwikkeling ervan is ook van dien aard om de kwaliteit van de zorgen te verbeteren, door de zorgverleners in staat te stellen om hun infrastructuur en hun materiaal te verbeteren en te rentabiliseren en om zich in bepaalde medische gebieden of in een meer specifieke techniek te specialiseren. De gewestoverschrijdende problematiek heeft dus een sterke weerslag op de creatie van tewerkstelling in deze sector en vormt een niet te verwaarlozen economische uitdaging.

¹ Actiris, Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid, *De arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, situatie 2014*.

Studies tonen aan dat er heel wat niet-Brusselse patiënten in de Brusselse ziekenhuizen verblijven. Om de financiële leefbaarheid van deze ziekenhuizen te verzekeren, is het van belang dat ze dit patiëntenbestand niet verliezen.

Volgens de vele studies die op Europese schaal werden verricht, beschikt ons land in vergelijking met andere Lidstaten over een kwaliteitsvol stelsel van gezondheidszorgen. Het ruime aanbod van gezondheidsinfrastructuren en de kwaliteitsvolle dienstverlening versterken dit stelsel in zijn geheel.

In dit kader vraagt **de Raad** dat de Regering bij haar aanpak het behoud van deze kwaliteit ten behoeve van de patiënten in aanmerking zou nemen.

Anderzijds vraagt **de Raad** dat men gelijklopend zou beginnen nadenken over de impact van de mobiliteit op het begrotingsvlak. Hij veronderstelt dat de overbrenging van de verblijfplaats van de begunstigde in een ander Gewest (wat bij opname in een rusthuis de meest voorkomende, maar niet de algemene situatie is) een overbrenging van de dotatie met zich meebrengt. Op dezelfde wijze is hij van mening dat men, om de behoeften van de patiënten ten volle op zich te nemen zonder de openbare financiën te beïnvloeden, financiële compensatiemechanismen dient te voorzien voor patiënten die zich in een ander Gewest gaan laten verzorgen zonder hun verblijfplaats ernaar over te brengen. Dit is des te belangrijker gelet op de vergrijzingstendens van de bevolking die in de andere Gewesten uitgesprokener is, en de bevolkingstoename die kan laten vermoeden dat er zich meer patiënten voor verzorging naar Brussel zullen begeven. In dat kader stelt **de Raad** voor om een samenwerkingsakkoord te overwegen, dat dergelijke mechanismen van financiële solidariteit tussen de verschillende betrokken deelstaten instelt.

*
* *